

Ny lag om penningtvätt

Fler personer och branscher åläggs numera en skyldighet att rapportera misstänkta fall av penningtvätt samt i vissa fall agera för att förhindra penningtvätt. Detta är innebörden av en ny lag som trädde i kraft 1 januari, 2005.

Tidigare var det endast banker och finansiella företag som skulle rapportera misstänkta fall av penningtvätt. De nya reglerna omfattar även fastighetsmäklare, advokater, revisorer, antikvitetshandlare och bilhandlare. Reglerna innebär bland annat en skyldighet för dessa yrkesgrupper att i vissa fall kontrollera inblandade parterns identitet.

Med hänsyn till advokaters och oberoende juristers sekretess- och lojalitetsplikt mot sin klient har det dock gjorts vissa undantag för dem i de nya reglerna. De är exempelvis inte skyldiga att lämna ut uppgifter som kommer fram när de ska försvära en klient i en rättegång.

Advokater och oberoende jurister är dock alltid skyldiga att rapportera misstänkta fall av penningtvätt när de deltar i finansiella transaktioner eller finansiell rådgivning. Advokater och oberoende jurister har också en möjlighet att efter 24 timmar från det att rapporteringen gjordes berätta detta för sin klient.

Patrick Andersson, jur kand

Stärkt konsumentskydd vid telefonsäljning

Regeringen har i en proposition föreslagit att en ny distans- och hemförsäljningslag ska träda i kraft den 1 april i år. Den största nyheten är att lagen innehåller bestämmelser om konsumentskydd även avseende distansavtal om finansiella tjänster. Den nya lagen kommer att ersätta lagen om konsumentskydd vid distansavtal och hemförsäljningsavtal.

Med distansavtal om finansiella tjänster avses till exempel telefonsäljning av försäkring och erbu-

Enterprise Risk Management

Under senare tid har ett flertal nationella och internationella företagskandaler uppmärksammat. Skandalerna har lett till omfattande förluster för aktieägare, anställda och finansiella institutioner, men också ett skadat förtroende för näringslivet.

► Händelserna har skapat en intensiv debatt som kommit att peka på behovet av självsanering, vilket i sin tur renderat i en mängd ”frivilliga” rättesnören (till exempel Svensk kod för bolagsstyrning) och lagstiftning (till exempel US Sarbanes-Oxley Act).

Därtill har intresset ökat för det som kallas Enterprise Risk Management, det vill säga hur företagen bäst hanterar i verksamheten förekommande risker.

2001 tog organisationen Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission (COSO) initiativet till utformningen av en vägledning för bolagsledningen i dess arbete med att identifiera, utvärdera och förbättra

organisationens riskhantering. Arbetet har nu renderat i ett omfattande dokument med titeln Enterprise Risk Management – Integrated Framework (ERMIF). ERMIF innehåller en uppsättning grundläggande komponenter, principer och koncept för effektiv riskhantering och är tänkt att fungera för alla bolag avsett storlek.

Ett av målen med riktlinjerna är att förmå bolag att upphöra att hantera risker ad hoc och istället betrakta risker ur ett bredare och strukturerat perspektiv.

Ett annat syfte är att implementera ett gemensamt risktänkande inom hela organisationen, vilket inte bara minskar riskerna för obehagliga överraskningar utan också ökar möjligheterna att få betalt för den faktiska risk bolaget tar i varje enskild affärstransaktion.

En viktig del i ett riskhanteringsprogram är verksamhetens

juridiska aspekter – Legal Risk Management. Arbetet i denna del tar sikte på typiska affärsjuridiska risker, som hur företaget hanterar sina kommersiella avtal, frågor om produktansvar liksom miljö- och arbetsmiljöfrågor. Arbetet sker normalt i tre steg:

- analys av verksamheten och befintliga avtal samt övrig dokumentation
- revision av modellavtal och framtagande av checklistor och vägledningar
- implementering av den nya ordningen kombinerat med utbildning av organisationens medarbetare.

Vi på Nordic Law har betydande erfarenhet av riskhanteringsprogram och står självfallet till förfogande om du önskar diskutera ditt företags situation.

För vidare information om COSO och ERMIF hänvisas till www.coso.org.

Anders Kinntorpe, advokat

corporate governance

Kvitto vid svartarbete?

Om man har avtalat om svart betalning har kunden rätt till kvitto i efterhand utan att priset för den skall få höjas. Det har Högsta Domstolen nyligen slagit fast i en dom.

► En fastighetsägare hade anlitat en hantverkare för vissa arbeten på ett hus. Enligt hantverkaren hade de kommit överens om 125 kronor i timmen utan kvitto. När uppdraget var slutfört ville fastighetsägaren ha kvitto på vissa betalningar. Hantverkaren svarade då med att höja priset till 230 kronor i timmen.

Hantverkaren fick rätt av en enig hovrätt medan fastighetsägaren vann i tingsrätten och Högsta Domstolen. HD menade att hantverkarens krav på högre ersättning när kunden begär kvitto i praktiken innebär att han begär kompensation för att han inte kan genomföra ett skattebrott och ett sådant anspråk förtjänar inte rättsordningens stöd.

Högsta Domstolen säger även att en konsument med stöd av 40§ konsumenttjänstlagen har en tvingande rätt till en specificerad

räkning för en tjänst utförd av en näringsidkare. Redan med hänsyn till denna rätt står det klart att en begäran om kvitto inte berättigar en näringsidkare att frångå avtalat pris, poängterar Högsta Domstolen.

Vår slutsats av domen är att ansvaret för att svarta avtal inte ingås läggs på näringsidkaren. Motsatt lösning är ju inte möjlig eftersom den direkt öppnar för oseriösa företag att offerera svarta priser och sedan ta ut ett högre pris vitt.

Patrick Andersson, jur kand

Förbud mot diskriminering i arbetslivet

Det finns i dag flera lagar som syftar till att motverka olika typer av diskriminering i arbetslivet.

► Förutom jämställdhetslagen gäller sedan 1 maj 1999 tre lagar med förbud mot diskriminering i arbetslivet på grund av etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder och sexuell läggning.

I juli 2002 tillkom dessutom en lag om förbud mot diskriminering av deltidsarbetande arbetstagare och arbetstagare med tidsbegränsad anställning.

Alla arbetsgivare är skyldiga att bedriva ett målinriktat arbete för att främja lika rättigheter och möjligheter på arbetsplatsen.

För att uppfylla lagens krav måste detta, på samma sätt som jämställdhets- och arbetsmiljöarbetet, ske med viss planmässighet.

Målen ska vara konkreta och uppföljningsbara och arbetet bör

därför alltid dokumenteras.

Diskrimineringskyddet i 1999 års lagar gäller för såväl arbetstagare som arbetssökande.

Arbetsgivaren får inte direkt diskriminera en arbetssökande eller en arbetstagare genom att behandla denne sämre än

han behandlar, har behandlat eller skulle ha behandlat någon annan i en jämförbar situation om den sämre behandlingen har samband med etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder eller sexuell läggning.

Arbetsgivaren får inte heller indirekt diskriminera en arbetssökande eller en arbetstagare genom att tillämpa en bestämmelse, ett kriterium eller ett förfaringsätt som framstår som neutralt men som i praktiken särskilt missgynnar personer på ett sätt som kan verka diskriminerande enligt någon av diskrimineringslagarna.

För att undvika att på något sätt diskriminera arbetssökande vid rekrytering måste man som arbetsgivare se över sina rutiner

samt reflektera över sin bedömning av meriter och kompetens.

Vi på Nordic Law rekommenderar

därför våra klienter att bredda rekryteringen genom att exempelvis annonsera alla lediga arbeten och lämna dem till Arbetsförmedlingen.

De kompetenskrav som ställs i annonsen måste också kontrolleras nog så att de verkligen behövs av den anställda för att utföra arbetet.

Ett krav på en viss specifik utbildning bör inte ställas om det inte är absolut nödvändigt, i stället bör den sökta kunskapsnivån uttryckas genom en jämförande formulering, exempelvis kunskaper motsvarande samhällsvetenskapligt gymnasieprogram.

Lisa Arstedt, jur kand

arbetsrätt

Olika sätt att lösa en tvist

Det finns i princip två olika sätt att lösa en tvist mellan två parter: antingen att gå till allmän domstol eller att välja någon form av skiljeförfarande.

► Typiskt sett är domstol mindre kostsamt men långsamt och offentligt, medan skiljeförfaranden är snabba, icke-offentliga och mer kostsamma. När man ser skiljeförfarandet som ett alternativ är det som regel på grund av att ett avtal innehåller en så kallad skiljeklausul.

Det uppstår sällan några problem med detta mellan två parter som har ett enda köpe- eller ramavtal med varandra.

Men när parterna har flera avtal med varandra kan problem uppstå. Det kan nämligen inträffa att det i ett avtal med exempelvis standardiserade allmänna villkor anges att skiljeförfarande gäller, i stället för domstol.

I ett annat avtal kan det dock kanske inte stå någonting om detta, eller så är domstol direkt utpekad, vilket i båda fallen medför att man inte kan tvinga till sig ett skiljeförfarande.

Problem uppstår alltså när man har flera avtal, med olika tvistlösningsklausuler. Det är, om något, kostnads- och tidseffektivt att föra en process om flera olika tvistämnen i ett och samma förfa-

rande, jämfört med två olika. Man undviker helt enkelt dubbelarbete, koncentrerar tvisterna och undviker att riskera förhållningstaktik.

Det ovan nämnda inträffar. Resultatet kan vara förödande. Det är därför lämpligt med en medvetenhet om problematiken bland de som träffar avtal, liksom att man på företaget har en fastlagd strategi om vilken typ av tvistlösning man skall tillämpa, generellt eller i respektive avtalsförhållande.

Det lönar sig alltid i längden med ordning och reda, bland annat i form av tydliga tvistlösningsklausuler. Kontakta oss gärna om ni vill veta mer.

Pär Caldenby, advokat

danden över Internet om kredit- och kontotjänster. Lagen kommer dock även att gälla för en rad olika tjänster med anknytning till det privata sparandet, såsom när en konsument per telefon eller över Internet ger ett värdepappersinstitut i uppdrag att handla med fondandelar, aktier eller andra finansiella instrument.

Liksom för andra distansavtal består det primära konsumentskyddet av regler om näringsidkarens informationsskyldighet och konsumentens rätt att frånträda avtalet inom 14 dagar från avtalslutet (ångerrätt).

Lisa Arstedt, jur kand

Toppdomänen .eu – vad gäller?

Under hösten 2004 undertecknades ett driftsavtal mellan EU-kommissionen och organisationen EURid som innebär att EURid ska driva Internets nya toppdomän .eu.

Förhandlingar pågår nu mellan EURid och ICANN (den internationella organisation som samordnar Internets alla toppdomäner) om att lägga till .eu som en ny toppdomän. Registrering av domännamn med ändelsen .eu beräknas kunna ske ungefär sex till nio månader efter det att parterna nått en överenskommelse.

Grundprincipen för registrering av domännamn under .eu är "först till kvarn". Men EURid har tagit fram regler som ska tillämpas under en övergångsperiod med möjlighet för företag som har skyddade varumärken att lämna en intresseanmälan för registrering av domännamn under .eu.

Det är därför mycket viktigt, om ditt företag innehar en varumärkesregistrering, att ni utnyttjar er rätt att anmäla ert intresse för att därmed undvika att ert varumärke registreras som domännamn under .eu av någon som saknar rättigheter till varumärket.

Ni kan föranmäla ert intresse till Julia Öhman på Q-pol AB på telefon 031-720 20 40.

My Dahlén, jur kand